

DALSLANDS MILJÖ- OCH SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 1

ENERGINÄMND

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Plats och tid 2024-03-28, kl. 09.10 – 10.55

Beslutande Anders Forsdahl (C) ordförande
Karin Andersson (S) vice ordförande
Marie-Thérèse Harfouche (C) tjänstgör för Kjell Johansson (M)
Margareta Bäverholm (S)
Lars-Inge Fahlén (S)
Kerstin Fredriksson (S)
Jörgen Eriksson (KiM)
Tobias Bernhardsson (C) tjänstgör för Christoffer Wallin (SD)

Övriga deltagande Anders Bengtsson (SD)
Bengt Svedberg (M)
Dan Gunnardo, förbundschef
Susanne Westin, biträdande miljöchef
Marie Johansson, nämndsekreterare
Martin Odalgård, miljö- och hälsoskyddsinspektör

Utses att justera Tobias Bernhardsson

Justeringens tid och plats Direktjustering Paragraf § 18 - 19

Underskrifter Sekreterare Marie Johansson

.....

Ordförande Anders Forsdahl

.....
Anders Forsdahl

Justerande
.....
Tobias Bernhardsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Dalslands miljö-och energinämnd

Sammanträdesdatum 2024-03-28

Datum för uppsättande 2024-04-03 Datum för nedtagande 2024-04-25

Förvaringsplats protokoll Dalslands Miljö- och energikontor, Mellerud

Underskrift
.....
Marie Johansson

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

DMEN § 18

Dnr 2024/222.PLA

**Yttrande över detaljplan för Kroppefjällsparken,
fastighet KROPPEFJÄLL 2:5 m.fl. i Melleruds
kommun**

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

- Kommunen bör förlägga ställplatsen för husbilar till en annan plats än den som framgår av planförslaget, då föreslagen plats bedöms medföra en stor negativ påverkan på värdefull och känslig natur samt riskerar att påverka förutsättningarna för friluftslivet negativt.
- Om kommunen ändå överväger att gå vidare i enlighet med föreliggande planförslag, så menar DMEN att följande utredningar bör vidtas för att kunna göra en korrekt och välgrundad bedömning om huruvida en betydande miljöpåverkan föreligger:
 - En komplettering av naturvärdesinventeringen för det aktuella området, som inkluderar inventering av värdeelement och artinventeringen som omfattar groddjur och kärlväxter. Inventeringen bör ske under senvår-sommar.
 - En geohydrologisk undersökning avseende vilken påverkan på vattenkvalitet som följer av de åtgärder som kan antas krävas för att uppnå de belastningskrav m.m. som ytan behöver ha för att uppnå önskat syfte.
- Naturvärdesinventeringen för planområdet bör kompletteras med fördjupad inventering av artförekomster och värdeelement för området med hassel och björk i planområdets östra del.
- I planbeskrivningen eller i ett planprogram fastslå mer detaljerade bestämmelser avseende skötsel av träd, för att på bästa sätt förvalta biologiska värden inom planområdet, alternativt i en kommunal trädplan införa motsvarande bestämmelser för träden inom planområdet.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Ärendebeskrivning

Melleruds kommun har tagit fram ett samrådsunderlag för en detaljplan för området runt det gamla sanatoriet i Dals Rostock. Syftet med planläggningen är att möjliggöra en utveckling av området, samt att bevara områdets kulturmiljövärden och säkra allmänhetens tillgång till Mörtetjärn och parkmiljön kring sanatoriet. I östra delen av planområdet skapas också möjlighet att ordna fem nya villatomter längs en ny gata. Området är inte planlagt sedan tidigare. Planförslaget överensstämmer inte med gällande översiktsplan för Melleruds kommun, laga kraft 2021-05-15, och planen handläggs därför med utökat förfarande enligt Plan- och bygglagen (2010:900). Byggnadsnämnden har gjort bedömningen att planförslaget inte har en sådan miljöpåverkan att en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. Miljöbalken (1998:808) behöver göras.

Dalslands miljö- och energikontor har 2024-02-02 mottagit samrådshandlingar bestående av följande delar:

- Förslag till Planbeskrivning
- Plankarta med platsbestämmelser
- Naturvärdesinventering från 2022-04-28

Bedömning

Dalslands miljö- och energikontor ser positivt på att kommunen valt att ta fram en ny detaljplan för området och att stort fokus lagts vid att bevara och skydda de kulturhistoriska och biologiska värden som är knutna till platsen.

En naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS 199000:2014 med inventering på plats har genomförts, eventuellt 2022-04-19. Det framgår inte på vilken detaljgrad som inventeringen gjorts. NVI färdigställdes 2022-04-28, men det framgår inte tydligt vilket datum inventeringen på plats gjordes, men 2022-04-19 nämns i rapporten, dock i samband med orten Kävlinge. Det framgår dock att inventeringen är utförd en vecka efter en snöstorm och att den tidiga tidpunkten inte ger ett representativt och tillförlitligt resultat, då huvuddelen av arter inte är aktiva/blommar under dessa förhållanden.

Justerandes sign

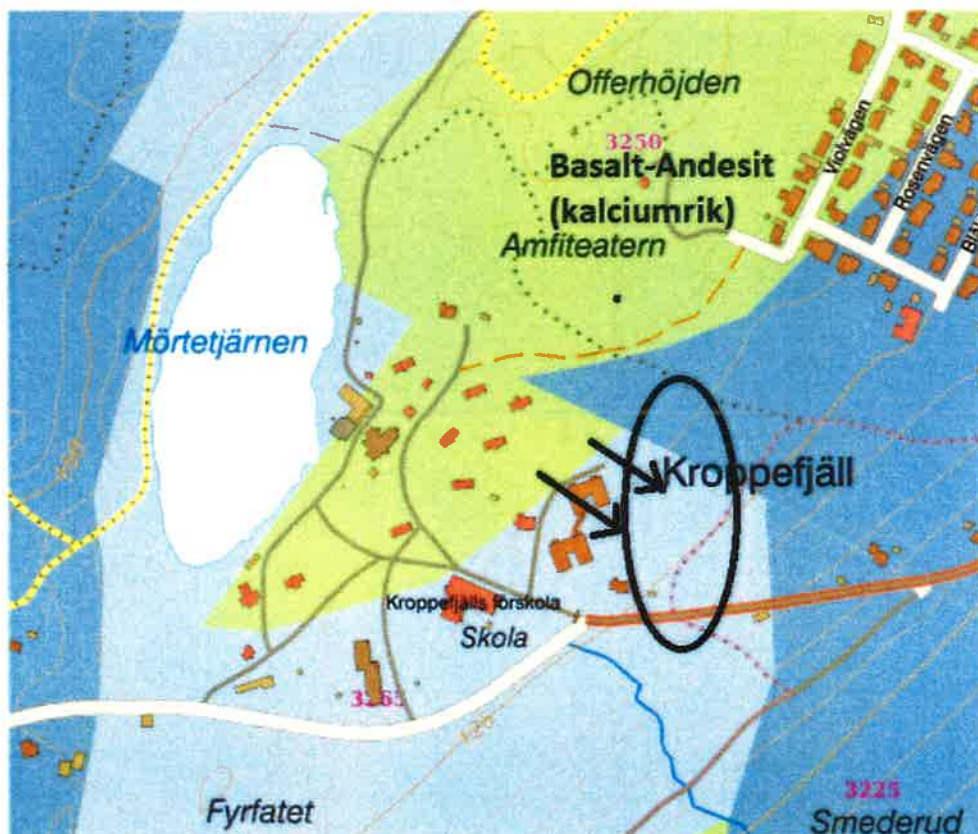
Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Utöver att valet av tidpunkt för inventering inte är optimalt, menar DMEK att inventeringen i sig har vissa brister. Framförallt finns det 7 idegranar inom område 2, samt 2 eller 3 i planområdets östra del, strax öster om de två U-formade husen (vid pilarna på bergartskartan nedan). Idegranen är fridlyst i Västra Götaland och det förefaller märkligt att inventeraren missat dessa. Om inventeraren noterat den ovanliga tätheten av idegran i området, borde detta kunnat leda till slutsatsen att underliggande bergart är kalkrik, i detta fall Basalt-Andesit, då idegranen är kalkgynnad. Kalkrika marker är gynnsamma för en lång rad andra arter, bl a flera orkidéer och landsnäckor. Då kalcium kan vittra från den kalkrika bergarten (grön på bergartskartan nedan) och driva med grundvattnet nedströms, är även marken nedanför det gröna området sannolikt kalkpåverkad; inom det inringade området på kartan finns, förutom ett par idegranar, en gles björkskog med mycket hassel och några sälgar. Hasseln anses också gynnad av kalkrika jordarter. DMEK bedömer att även detta område eventuellt borde ha pekats ut som ett naturvärdesobjekt.

Justerandes sign

[Handwritten signature]

Utdragsbestyrkande

[Handwritten signature]

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Ställplats för husbilar

I inventeringen pekats fem naturvårdsobjekt ut inom planområdet. Ett av de områden som pekats ut (nr 1 i utredningen) är ett våtmarksområde i södra delen av Mörttjärn. Området bedöms ha naturvärdesklass 4, det vill säga visst naturvärde. Naturvärdena är främst knutna till den våta kärrmiljön, som bedöms vara ett lekområde för vanlig padda. DMEK bedömer att området sannolikt även är en lämplig biotop för vanlig groda, åkergroda, mindre- och eventuellt större vattensalamander. Båda arterna av salamander har noterats i artportalen i en lokal ca 1,5 km norrut. Samtliga groddjur är fridlysta i Sverige. Vidare utgör grunda våtmarker en bra biotop för många arter av insekter och födosökande fåglar. Vid platsbesök 2024-02-15 kunde DMEK notera att det finns flera stora träd i och i omedelbar anslutning till området som avses. Det finns också flera vindfällen av relativt storvuxna sälgar och därmed rikligt med död ved. DMEK menar att de biologiska värdena som denna lokal hyser, sannolikt underskattats p.g.a. den på året tidigt genomförda inventeringen (och/eller vårens sena ankomst detta år).

Utdikning och annan markanvändning som inneburit att våtmarker förstörts har varit omfattande historiskt sett. Detta innebär att arter knutna till dessa biotoper är extra utsatta. Sverige har antagit nationella miljömål för att motverka att ytterligare våtmarker försvinner och det finns flera nationella projekt för att återskapa förstörda våtmarker. Mot bakgrund av att naturvårdsobjekt 1 i inventeringen visat sig ha vissa värden, anser DMEK det ytterst olämpligt att exploatera delar av denna våtmark för ändamålet att inrätta ställplatser för husbilar. Åtgärden bedöms på flera sätt vara negativ för växt- och djurliv samt vattenkvalitet:

- Platsens geologiska beskaffenhet förutsätter att en mycket stor mängd fyllnadsmaterial behöver tillföras till våtmarksområdet för att erhålla de kvaliteter på underlag som behövs för parkering av medeltunga fordon. Underliggande material består sannolikt till stor del av gyttja och kan inte dräneras, då grundvattenytan bör vara ekvivalent med Mörttjärnens yta och denna inte får ändras utan tillstånd från länsstyrelsen. Uppfyllnad av området kan antas påverka de hydrologiska förutsättningarna och påverka Mörttjärnens vattenkvalitet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

- Området som avses gränser i väster till naturreservatet och vid platsbesöket kunde noteras att det växer flera stora lövträd precis på andra sidan gränsen, d.v.s. i naturskyddsområdet. Dessa träd kommer att sannolikt att behöva tas ner för att inte riskera att falla på en husbil. Inrättande av ställplats innebär sålunda inte bara en åverkan på den värdefulla, men ej skyddade naturen, utan kringsskär också förutsättningarna för arbetet med biologiska mångfald inom områden med formellt naturskydd.
- Det går *inte utesluta risken att husbilsägare kan komma att tömma sina gråvattentankar och i värsta fall också latriner i området*. Då Mörttjärn är en mycket liten sjö har den inte klassats av Vattenmyndigheten, och det finns sålunda ingen information om vattnets kemiska kvalitet, som DMEK kunnat ta del av. Sjöns begränsade volym gör den extra sårbar för påverkansfaktorer i dess närhet och gråvatten- och latrintömning riskerar att påverka framför allt halten av näringsämnen i sjön; sjön har också en relativt välbesökt badplats och det föreligger sålunda även en risk för bakteriell påverkan på vattenkvaliteten. Med inrättande av ställplatser i sjönära lägen följer ett stort ansvar för markägaren, och i detta borde ingå att tillse att anläggning för tömning av gråvatten och latrin finns i anslutning till ställplatsen.
- Ökad risk föreligger för nedskräpning och störning av djurlivet, framför allt då häckande och födosökande fåglar; platsen bör kunna vara en bra lokal för häckning och/eller födosök för t ex mindre hackspett, kärrmes, gräsand, knipa m fl.
- Genom kärret vid Mörttjärns södra del, går också en gångstig, som ansluter östra sidan av sjön till joggingspåret på dess västra sida, så att det finns en sammanhängande gångstig runt hela tjärnen. Det framgår inte av föreliggande underlag om gångstigens placering ska förskjutas mot tjärnen, och därmed ianspråksta ytterligare värdefull natur, eller om gångstigens placering, så som den är idag, kommer att utgöra gräns mellan den tänkta ställplatsen och våtmarksområdet. Ställplatsen kan upplevas som avhållande gentemot den allmänhet som använder gångstigen, vilket påverkar förutsättningarna för det rörliga friluftslivet negativt. Området anses ha en stor betydelse för friluftslivet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Enligt 6 kap. 5 § Miljöbalken (MB) ska en myndighet eller kommun som upprättar en plan undersöka om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Av 3 § Miljöbedömningsförordningen framgår att kommunen ska avgöra frågan om betydande miljöpåverkan i fråga om detaljplaner efter en undersökning enligt 6 kap. 6 § MB och av punkt 1, samma paragraf, följer att kommunen ska identifiera de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, samt av punkt 2, att frågan om betydande miljöpåverkan ska samrådas med bl a Länsstyrelsen. DMEK menar att då naturvärdesinventeringen genomförts vid en ogynnsam tidpunkt, kan inte rekvisitet enligt 6 kap. 6 § punkt 1 anses uppfyllt ur naturvårdssynpunkt. Det framgår inte av underlaget att kommunen samrått frågan om betydande miljöpåverkan med Länsstyrelsen. De markförberedelser som kan antas nödvändiga för att iordningsställa området till ställplats, kan också antas medföra en negativ påverkan på vattenkvalitet, vilket i sig också kan leda till slutsatsen att en betydande miljöpåverkan föreligger. Eventuell omfattning av påverkan på vattenkvalitet är inte möjlig att bedöma utan adekvata utredningar kring vilka åtgärder som behöver genomföras för iordningsställa platsen.

Mot bakgrund av vad som redogörs ovan, menar DMEK att förslaget om en ställplats för husbilar på den aktuella platsen är olämpligt och därför bör strykas och att området i sin helhet ska bevaras som naturmark och ställplats för husbilar istället ordnas på annan plats.

Om kommunen ändå överväger att gå vidare i enlighet med föreliggande underlag, så menar DMEN att följande utredningar bör vidtas för att kunna göra en korrekt och välgrundad bedömning om huruvida en betydande miljöpåverkan föreligger:

- En fördjupad naturvärdesinventering på nivån i detalj, där den fördjupade artinventeringen omfattar groddjur och kärlväxter. Inventeringen bör ske under senvår-sommar.
- En geohydrologisk undersökning avseende vilken påverkan på vattenkvalitet som följer av de åtgärder som kan antas krävas för att uppnå de belastningskrav m.m. som ytan behöver ha för att uppnå önskat syfte.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Om ett behov av ställplatser för husbil identifierats, menar DMEK att bättre lokaler för detta i så fall torde vara i anslutning till den nya väg som avses anläggas och som ska leda fram till nya tomter för villabebyggelse i planens östra delar. En sådan lokalisering skulle innebära effektivare användning av mark, då väg ändå planeras, samt att den mark som tas i anspråk har väsentligt mindre naturvärden knuten till sig. Husbilsturister skulle då ha samma goda tillgänglighet till naturen i området som för den i planen föreslagna lokaliseringen. Dessutom kommer de nya husen i närheten att förses med kommunalt vatten och avlopp, varvid en ledning kommer att läggas i anslutning till den nya vägen, vilket möjliggör ett relativt enkelt anläggande av en latrin- och gråvattentömningsfunktion. Båda alternativa placeringarna ligger på kommunägd mark (rödtonad i flygfoto nedan), placering 1 ligger i ett parti med björk och hassel, som bedöms ha relativt höga naturvärden (men inte så höga som för den utpekade platsen vid Mörttjärn); vid placering två finns ett kvarlämnat område av ung och mycket tät granplantering. Detta område saknar praktiskt taget biologiska och ekologiska värden och kan avverkas. Det senare området ligger dock helt eller delvis utanför planområdet.

Justerandes sign

A

Utdragsbestyrkande

6

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Alternativ placering 1 av ställplats för 5-6 husbilar (ca 30 x 10 m), med ridå av träd mot befintlig och tillkommande bebyggelse.
Alternativ placering 2 av ställplats, en ö av ung tät granskog med mycket låga biologiska och ekologiska värden.

Skyddsvärda träd

Det finns inom området flertalet skyddsvärda träd, framför allt stora lönnar och bok, men också lind, ek, ask och idegran. Flera av träden är klassade som jätteträd och hyser stora naturvärden.

Ju äldre ett träd är, ju större är sannolikheten att höga naturvärden finns knutna till trädet. Framst beror det på att gamla träd ofta har en hög andel död ved i sig, vilket erbjuder goda förutsättningar för vedlevande svampar och insekter, och givetvis för de djur som lever av insekterna. Det råder en allmän brist på gamla träd i Sverige (och världen) och det är därför av stor vikt att ta vara så bra som möjligt på de som finns, genom att vårda dem på ett sätt som förlänger livslängden så långt som möjligt.

Av planbeskrivningen framgår att planbestämmelser ska införas, som innebär att de skyddsvärda träden inom området bara får tas ner om de är sjuka eller utgör en säkerhetsrisk. Detta menar DMEK är en oprecis skrivning som mycket väl kan innebära att biologiskt värdefulla träd tas bort i onödan. Om ett träd utgör en risk, t ex då kraftiga grenar bedöms kunna blåsa av, eller om ett träd är försvagat av svampangrepp, så behöver sällan hela trädet fällas för att undvika risker, utan i regel räcker det med att den stam eller del av trädet som är försvagad, tas bort. Detta kan gälla ända tills det bara är en rutten högstubbe på några meter kvar (som sällan utgör en fara för omgivningen). Det är också en biologisk sanning att döda träd, ur ett biologisk mångfalds perspektiv, kan vara minst lika värdefulla som levande, och därför är det viktigt att, när kraftigare grenar eller stammar ändå måste tas bort, så ska dessa placeras ut i närområdet för att fortsätta vara substrat för insekter mm.

Detaljerade instruktioner för hur skadade och angripna träd bäst tas om hand för att maximera nyttan för biologisk mångfald - samtidigt som säkerheten för personer som vistas i området garanteras - kan med fördel fastslås i ett planprogram. Kommunen har dock, i samrådshandlingarna, angett att den inte avser att ta fram ett planprogram, då det anses överflödigt i mindre detaljplaner. DMEK menar att ett planprogram vore ett lämpligt förfarande för att säkerställa en "god trädhantering" enligt vad DMEK ovan föreslår, men har samtidigt förståelse för kommunens ställningstagande avseende att inte ta fram ett planprogram. Ett alternativt sätt att nå samma syfte, skulle kunna vara att i kommunens kommande trädplan införa dylika riktlinjer.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 18

Beredning:

Presidium 2024-04-14

Miljöstrategens förslag till beslut

Expedieras:

Melleruds kommun, Samhällsbyggnadskontoret

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

DMEN § 19

Dnr 2024/277.PLA

Yttrande över granskningshandling av vattentjänstplan för Färgelanda kommun

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd beslutar att yttra sig enligt följande:

- DMEN anser att varje område behöver visualiseras i karta, så att medborgaren förstår vilket område som avses, samt hur varje område avgränsas.
- DMEN anser att de bedömningar som kommunen gör avseende klassning av områden som bevaknings-, utrednings- respektive utbyggnadsområden tydligt behöver motiveras. DMEN har i samrådsyttrandet pekat på att det i flera fall finns starka skäl för att bygga ut VO, alternativt utreda VO.
- DMEN bedömer att områdena Färgelanda Prästgård samt fastigheterna Gatersbyn 1:13 och Assarbyn 1:12 ska vara utbyggnadsområden för kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten, alternativt ett utredningsområde, samt att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år och skrivas in som en åtgärd i planen.
- DMEN bedömer att området Färgelanda-Tveten ska vara utredningsområde för kommunalt vatten och spillvatten samt att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år och skrivas in som en åtgärd i planen.
- DMEN anser att kommunen ska utreda och bedöma statusen (utrednings- eller utbyggnadsområde) för de fyra närliggande fastigheter på motstående sida av Hedekasvägen från Färgelanda-Tveten sett. Tidsramen för utredning bör sättas till 5 år och skrivas in som en åtgärd i planen.
- DMEN bedömer att fastigheterna Solberg 1:68 samt Högsäters Prästgård 1:125, 1:108 samt 1:129 ska vara utbyggnadsområden för kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten, alternativt ett utredningsområde, samt att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år och skrivas in som en åtgärd i planen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 19

- DMEN bedömer att fastigheterna Stigen 4:2 och 2:54 ska vara utbyggnadsområden för kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten, alternativt ett utredningsområde, samt att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år och skrivas in som en åtgärd i planen.
- DMEN bedömer att Brötegården 1:72, Torsberg 1:5, 1:61 samt 1:63 ska vara utbyggnadsområden för kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten, alternativt ett utredningsområde, samt att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år och skrivas in som en åtgärd i planen.
- DMEN anser att kommunen i VTP ska fastslå att underlag för underhålls- och förnyelsearbete samt för minskning av tillskottsvatten inom de allmänna VA-anläggningarna ska tas fram senast utgången av 2024 samt att åtgärden skrivas in som en åtgärd i planen.
- DMEN anser att nödvändiga styrdokument för dagvattenhantering ska tas fram senast utgången av 2024 samt att åtgärden skrivas in som en åtgärd i planen.

Paragrafen anses omedelbart justerad.

Bakgrund

Från och med 2023-01-01 trädde flera tilläggsparagrafer i *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV)* i kraft. Tilläggen innebär att det ska finnas en vattentjänstplan (VTP) för varje kommun, samt att denna ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, samt en bedömning av vilka åtgärder som behövs för kommunen att upprätthålla funktionen hos VA-anläggningarna vid skyfall. Vidare framgår att VTP ska ställas ut och samrådats med fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. Kommunen ska vart fjärde år aktualisera planen.

Som underlag för arbetet med VTP har Länsstyrelserna tagit fram ett GIS-skikt som bygger på en analys av ett flertal faktorer som påverkar förutsättningarna för vatten och avlopp. Främst handlar det om antalet adresspunkter och deras inbördes avstånd, men också närhet till olika skyddsobjekt, så som vattentäkter och badplatser, eller riskobjekt, så som förorenad mark.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 19

Färgelanda kommun inkom 2023-10-16 till DMEK med ett samrådsförslag till VTP för nämndens att yttra sig över.

DMEN yttrade sig över samrådsunderlaget genom nämndsammanträdet 2023-11-02.

2024-02-15 inkom granskningshandlingar till DMEK. Granskningstiden pågår t o m 2024-03-15, men då yttrandet ska fattas av nämnden har förlängning av tiden för att inkomma med yttrande begärts och beviljats till 2024-03-28.

Skäl till beslut

DMEN anser att varje område behöver visualiseras i karta (alternativt att enskilda fastighetsbeteckningar anges) så att läsaren förstår vilket område som avses, samt hur varje område avgränsas. Skälen för detta, menar DMEK, är flera, men framför allt att det ska vara klart för den enskilda medborgaren vilka förutsättningar som råder. Vattentjänstplanen är förvisso inte bindande, men får ändå anses som ett starkt styrande dokument, då kravet om VTP fastslås i en speciallagstiftning. I samrådshandlingarna fanns flera kartor över tätorterna där enskilda områden markerats. Dessa har tagits bort i granskningshandlingen, vilket DMEK menar bidrar till att minska tydligheten.

Av VTP framgår att Västvatten AB arbetar med att ta fram en Förnyelseplan för allmänt VA. DMEK ser positivt på detta och anser att den också – om så inte redan är fallet – ska omfatta en saneringsplan för tillskottsvatten. DMEK anser att kommunen i VTP ska fastslå att underlag för underhålls- och förnyelsearbete samt för minskning av tillskottsvatten ska tas fram senast under 2024.

Färgelanda tätort

DMEN yttrade sig i samrådsskedet att nämnden ansåg att områdena Färgelanda-Tveten och Färgelanda Prästgård samt fastigheterna Gatersbyn 1:13 och Assarbyn 1:12 skulle klassas som utbyggnadsområden för kommunalt verksamhetsområde (VO) för vatten och spillvatten, alternativt ett utredningsområde, samt att tidsramen för utredning i så fall bör sättas till 5 år. Områdena faller inte ut som nya områden med samlad bebyggelse vid GIS-analysen, antagligen eftersom de redan bedömts tillhöra befintliga VO. DMEN menade vidare att samtliga dessa områden mycket väl kan betraktas som en del av den sammanhållna bebyggelsen och att motiven för inrättande av VO stärks av att delar av områdena redan idag omfattas av VO för vatten, men inte för spillvatten.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 19

Områdena ligger i huvudsak inom delavrinningsområden där den ekologiska statusen avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen inte uppnår god, vilket torde vara ett starkt skäl för att i närtid låta ansluta dessa. I granskningshandlingen från 2024-01-24 menar kommunen att de fastigheter som ligger i anslutning till befintliga verksamhetsområden inte ska klassas som utbyggnadsområden samt att endast området Färgelanda Prästgård ska klassas som utredningsområde. Kommunen motiverar inte tillräckligt tydligt varför områden som ligger dikt an befintligt VO ska behandlas annorlunda, ej heller beaktas påverkan på vattenkvalitet. DMEN vidhåller att skälen för att ovan nämnda områden ska införlivas i befintligt VO är starka och anser att kommunen tydligt i sitt granskningsutlåtande måste motivera varför den inte anser att områdena inte bedöms som vare sig utrednings (gäller ej Färgelanda Prästgård) eller utbyggnadsområden.

I kommunens samrådsredogörelse verkar kommunen blanda samman statusen på enskilda avloppsanordningar (i fråga om prestanda) med statusen avseende utrednings-/utbyggnadsområde. Det åligger – som kommunen skriver i samrådsredogörelsen - DMEK att bedriva tillsyn på enskilda små avloppsanordningar och förelägga om åtgärder om dessa inte lever upp till de krav som ställs. Men när det gäller bedömning av om en fastighet ligger inom ett område som bör omfattas av ett kommunalt ansvar för VA, så är det inte frågan om dagsaktuell prestanda för den enskilda anläggningen som ska ligga till grund för detta ställningstagande, utan en bedömning utifrån platsgivna förutsättningar, dvs är detta ett lämpligt område för enskilda anläggningar eller bör det vara ett VO, där kommunen, genom VA-huvudmannen, ansvarar för vatten och avlopp? Denna bedömning menar DMEK är ett av huvudsyftena med VTP.

Båda fastigheterna Assarebyn 1:12 och Gatersbyn 1:13 ligger inom vattenskyddsområde, i det ena fallet mindre än 100 m från uttagpunkt. I princip finns få typer av enskilda avloppsanordningar som avseende reningsgrad och robusthet kan anses lämpliga i sådan närhet till stora grundvattenuttag för dricksvattenproduktion och därför menar DMEK att fastigheterna ska omfattas av VO för spillvatten. När kommunen inrättade befintliga VO för avlopp bör den, i enlighet med 6 § LAV, ha utrett behoven av ett kommunalt huvudmannaskap utifrån påverkan på miljö och hälsa, och i synnerhet då med närliggande hälsoskyddsobjekt, så som vattenskyddsområden, i åtanke. Om kommunen med objektiva argument kommit fram till att behovet av VO föreligger för närliggande fastigheter, bör den rimligen tillämpa samma kriterier för de två fastigheterna i fråga.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 19

Det synes inte föreligga några sakliga skäl, vad avser behov av vattentjänster eller påverkan på vattenkvalitet, till varför förutsättningar för fastigheterna Gatersbyn 1:13 och Assarebyn 1:12, i något väsentligt kan skilja sig från omedelbart angränsande fastigheters förutsättningar. Snarare är risken större för negativ påverkan på vattentäkten från dessa fastigheter, då i vart fall fastigheten Gatersbyn 1:13 ligger i omedelbar närhet till uttagspunkt. Om sakskalet till varför en fastighet omfattas av VO och intilliggande inte bedöms göra det, behöver kommunen tydligt redovisa dessa.

Högsäter

DMEN påpekade i samrådsyttrandet att fastigheten **Solberg 1:68** är att betrakta som ett utbyggnadsområde. Fastigheten är idag ansluten till kommunalt vatten, men inte avlopp. I samråds- och granskningshandlingarna har området bedömts som ett utredningsområde. I likhet med ovanstående resonemang om sakskalet som ligger till grund för det ursprungliga beslutet om inrättande av VO, menar DMEK att det inte heller här tycks föreligga någon väsentlig skillnad avseende platsens förutsättningar, som skulle kunna motivera ett alternativt ställningstagande från kommunen. Även i detta fall, menar DMEK, är risken sannolikt större för negativ påverkan på Valboån, då fastigheten ligger närmre vattendraget. Om kommunen gör bedömningen att fastigheten inte behöver anslutas till kommunalt VA, behöver skälen för detta tydligt motiveras i granskningsutlåtandet.

Av samma skäl som ovan framhöll DMEN i samrådsyttrandet att fastigheterna **Högsäters Prästgård (1:1, 1:125, 1:108 samt 1:129)** också bör klassas som utbyggnadsområden. Av samrådsredogörelsen framkom att fastigheten Högsäters Prästgård 1:1 är ansluten till kommunalt spillvatten (avtalsanslutning får antas, då fastigheten ligger utanför beslutat VO) och DMEK bedömer därmed att det inte föreligger anledning att ur miljöskyddssynpunkt föreslå kommunen att utvidga VO för spillvatten; vad dricksvattenförsörjning beträffar, så finns inga, för DMEK kända, klagomål avseende kvalitet och förvaltningen anser därför inte att det finns skäl att föreslå en utvidgning av VO för dricksvatten till att omfatta fastigheten Högsäters Prästgård 1:1. Fastigheterna Högsäters Prästgård 1:125, 1:108 samt 1:129 ligger, liksom Solberg 1:68, i omedelbar närhet till vattendrag, mindre än 100 m för de närmst liggande fastigheterna. Den ekologiska statusen avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen är god, så i närområdet föreligger inga övergödningsproblem, dock föreligger det, enligt VISS (VattenSystem i Sverige) fortfarande risk för övergödning och delavrinningsområden nedströms har bedömts ha måttlig och otillfredsställande status avseende näringsämnen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 19

Precis som i fallen med Assarebyn 1:12 och Gatersbyn 1:13 ovan, så behöver kommunen göra en sammanvägd bedömning av om områdena (Solberg och området där de tre fastigheterna Högsäters Prästgård ligger) i sig är lämpade för enskilda små avloppsanordningar. DMEK menar att det korta avståndet till vattendrag (där det längre ner i vattensystemet finns en övergödningsproblematik och där det finns risk för påverkan från BOD och bakterier), det korta avståndet till anslutningspunkter (vilket underlättar anslutning och sänker kostnaderna), samt den ovan diskuterade frågan om på vilka skäl befintligt VO inrättats och varför de kriterierna inte skulle vara tillämplbara i dessa fall, talar för en utökning av VO för vatten och avlopp.

Stigen

DMEN påpekade i samrådsyttrandet att fastigheterna **Stigen 4:2, 2:54 samt 1:69** bör klassas som utbyggnadsområde. Av samrådsredogörelsen framgår att fastigheten Stigen 1:69 redan är ansluten till VO. Liksom resonemanget ovan, menar DMEK, behöver kommunen göra en samlad bedömning av områdets förutsättningar och de behov som föreligger samt, om kommunen står fast vid sin bedömning, förklara varför dessa fastigheter saknar behov av vattentjänster, samtidigt som närliggande fastigheter bedömts uppfylla detta behov. Även i detta fall ligger de fastigheter som inte omfattas av dagens VO närmre uttagspunkt för dricksvatten än flera andra fastigheter, som omfattas av VO. I samrådsyttrande har DMEK missat att påpeka att den ekologiska statusen avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen (övergödning) bedömts som måttlig för recipienten och fastigheterna i fråga ligger närmare ytvatten än övriga fastigheter i området, vilket stärker bilden av ett behov av kommunalt ansvar för spillvatten. DMEK menar sålunda att det föreligger skäl att ur såväl miljö- som hälsoskyddssynpunkt utvidga VO för avlopp. Om kommunen gör bedömningen att fastigheten inte behöver anslutas till kommunalt VA, behöver skälen för detta tydligt motiveras.

Ödeborg

DMEN påpekade i samrådsyttrandet att fastigheterna **Brötegården 1:72, Torsberg 1:5, 1:61 samt 1:63** bör klassas som utbyggnadsområde. DMEN kan inte se några skäl till att dessa fastigheters förutsättningar, vad avser behov och påverkan på vattenkvalitet, i något väsentligt kan skilja sig från omedelbart angränsande fastigheters förutsättningar. Liksom ovan, menar DMEK, behöver kommunen göra en samlad bedömning av områdets förutsättningar och de behov som föreligger. Om kommunen gör bedömningen att fastigheten inte behöver anslutas till kommunalt VA, behöver skälen för detta tydligt motiveras.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2024-03-28

Forts § 19

Redaktionella anmärkningar

Under stycket *Hälsa*, s 14, återfinns meningen: *Enskilda vattentäkter klassas inte som livsmedel och är därmed inte anmälningspliktiga.*

Att inrätta en enskild vattentäkt är inte anmälningspliktigt, att nyttja vattnet från vattentäkten är däremot anmälningspliktigt (till den kommunala nämnd som hanterar livsmedelstillsyn) om produktionen är minst 10 m³ dricksvatten per dygn eller försörjer minst 50 personer. Allt dricksvatten som tillhandahålls som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet omfattas dock alltid av föreskrifterna.

Beredning:

Presidium 2024-03-14

Handläggarens förslag till beslut

Expedieras:

Färgelanda kommun

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande